

IZHAJA VSAK DAN

Izid ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posrednice št. 2. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele št. po 5 nvd. (10 stot.) OGLASE SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. avtorizacija, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na tedensko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neizplačana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo Uredništva: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Nataniela Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Občinske volitve na Dunaju.

Poraz krščanskih socialcev.

DUNAJ 23. Ob velikanski udeležbi in splošni napetosti so se danes pričele dunajske občinske volitve. Volil je IV. razred, v katerem ima vsak okraj po 1 mandat. Skoro v vseh okrajih so si stali nasproti po 4 kandidati. Dosedaj so imeli v tem razredu krščanski socialci 14 mandatov, socialni demokratje pa 7. Rezultati današnjih volitev pa so zopet prinesli krščanskim socialcem — velikanski poraz. Dosedaj so z največjim naporom zamogli krščanski socialci pripomoči le 4 svojim kandidatom do zmage, med tem ko so socialni demokratje zmagali v 6 okrajih. V 11 okrajih so pa potrebne ožje volitve. Ker gre za zelo male difference in ker so na drugi strani krščanskim socialcem nasprotne stranke že danes za ožje volitve izdale odločno parolo: „Proti krščanskim socialcem!“, pričakujejo, da se posreči pri ožjih volitvah, ki se vrše popoldne, vreči krščansko-socialno vladu v dunajskem mestnem svetu. Prebivalstvo je z veliko napetostjo pričakovalo rezultatov današnjih volitev, zlasti pa rezultata v prvem mestnem okraju, kjer je kandidiral kršč. socialc, prosluli Bielohlawek. — V tem okraju je potrebna ožja volitev med Bielohlawkom in nemškim naprednjakom Moissl-om. Bielohlawek pri ožji volitvi najbrže propade, ker je združil na sebe razmeroma neznačno relativno večino.

V naslednjem splošni rezultati:

1. okraj: ožja volitev,
2. „ „ „
3. „ „ „
4. „ zmagal krščanski socialc,
5. „ soc. demokrat,
6. „ ožja volitev,
7. „ „ „
8. „ zmagal krščanski socialc,
9. „ ožja volitev,
10. „ zmagal socialni demokrat,
11. „ ožja volitev,
12. „ „ „
13. „ „ „
14. „ zmagal socialni demokrat,
15. „ ožja volitev,
16. „ zmagal socialni demokrat,
17. „ ožja volitev,
18. „ zmagal krščanski socialc,
19. „ „ „
20. „ socialni demokrat,
21. „ „ „

Dunajski listi so zvečer v posebnih izdajah naznanjali uspeh današnjih volitev.

V vseh okrajih je bila agitacija strank živahna, tupatam zelo burna in je prišlo v nekaterih okrajih do resnih konfliktov med krščanskimi socialci in socialnimi demokrati.

Naravnost teroristično pa je bilo obnašanje nemških socialnih demokratov proti češkim socialnim demokratom — avtonomistom, ki so postavili v nekaterih okrajih, kjer prebivajo češki delavci v kompaktnem številu, svoje lastne kandidate.

Nadomestne državnozborske volitve na Koroškem.

BELJAK 23. Pri današnjih nadomestnih državnozborskih volitvah je bilo oddanih

6643 glasov. Od teh je dobil socialni demokrat, urednik Florijan Gröger 3520 glasov, ki je izvoljen, nemški nacionalc prof. dr. Angerer je ostal s 2682 glasovi v manjšini, krščanski socialc pa je dobil 436 glasov. Nekaj glasov je bilo razcepljenih.

Od strani nemških nacionalcev so se vršile hude nasilnosti. Hoteli so slovenske volivce terorizirati. Vkljub njihovem nasilnemu terorizmu pa so s svojim kandidatom propadli.

Udeležba volitev je bila na obeh straneh živahna.

DRŽAVNI ZBOR.

Splošni položaj.

DUNAJ 23. V strahu pred jugoslovansko obstrukcijo je danes nadaljevala zbornica prvo branje službene pragmatike. Obstrukcija pa je izostala, ker se je dopoldne v svoji seji „Hrvatsko-slovenski klub“ ostro izrekel proti obstrukciji. Dr. Baljaku, ki je imel danes govoriti v generalni debati in hotel pri tej priliki ostro naglasiti zahteve „Dalmatinskega kluba“, pa je bila beseda na jako zvit način odzeta s tem, da je zbornica že po 6 govornikih naenkrat zaključila debato o pragmatiki. Zaradi tega se je dalmatinski poslanec Biankini koncem seje ostro pritožil nad tem nasiljem.

„Hrvatsko-slovenski klub“, ki se je ostro izrekel proti obstrukcijski taktiki, se vendar ni mogel popolnoma odtegniti razburjenemu razpoloženju hrvatske javnosti. Klub je svoje strogo protibstrukcionistično stališče nekoliko izpremenil, klubova stroga disciplina se je nekoliko sahlala in klub je moral danes svojim članom — dalmatinskim pravašem pustiti prosto roko. Pravaši se namreč hočejo pridružiti svojim ostalim dalmatinskim tovarišem, ki so še vedno za ostrejša parlamentarna sredstva, kakor pa „Hrvatsko-slovenski klub“.

V parlament so danes prihajale iz Budimpešte različne vesti. Z ene strani so poudarjali, da bo ministrski predsednik Lukacs odpravil komisariat na Hrvaškem, na drugi strani pa tudi, da so pogajanja s hrvaškimi strankami v polnem teku, da je mogoče, da prevzame bansko stolico grof Pejacsevics ali pa dr. Badaj. Z ozirom na te vesti tudi danes ni mogel dalmatinski klub zavzeti točnega in jasnega stališča in je ostal bolj v rezervi. Povdarja, da je treba počakati in da pridejo skoro delegacije, ki so najkompetentnejši forum, da se zahteva od skupne vlade čim hitreje remediure.

Danes popoldne pa sta imela tudi svoja posvetovanja dva najvažnejša odseka, proračunski in brambni.

V proračunskem odseku se je posrečilo utihniti nemško obstrukcijo nemškoračunskih poslancev Erlerja in Malika pod obljubo, da bo po končani generalni debati potisnjena predloga o italijanski pravni fakulteti v ozadje ter da pride v rešitev proračunski provizorij.

V brambnem odseku je zahteval ministrski predsednik hitre rešitve brambnih predlog, ker mora avstrijski parlament dohiteti ogrsko zbornico, ki bo v kratkem času rešila predloga.

Plenarna seja zbornice je bila zelo slabo obiskana, ker je večina krščansko-socialnih, socialno-demokratskih in nemško-

narodnih poslancev agitirala v danes se vršečih dunajskih občinskih volitvah.

Poročilo o seji.

Začetkom seje je naznanil predsednik zahvalo francoske zbornice na sožalju avstrijske povodni smrti Brissona.

Nato se je nadaljevala kratka debata o prvem branju službene pragmatike. Dalmatinski poslanec Dulibić je tekom debate izjavil, da službena pragmatika ničesar ne določa o službeni usposobljenosti uradnikov.

Debata je danes že tako daleč uspela, da se jutri izvolijo generalni govorniki, naka se predloga zopet odkaze odseku, ki bo v najkrajšem času izgotovil svoje poročilo o predlogi k drugemu branju.

Koncem seje je poslanec Biankini protestiral proti prezgodnjemu zaključanju debate o službeni pragmatiki, češ, da se je s tem kršila svoboda govora dalmatinskim poslancem, ki nečejo uganjati obstrukcije, ampak samo vlado opozoriti, da hrvaški narod ne mara lepih besedi, ampak dejanj. Predsednik dr. Sylvester je Biankinijev protest zavrnil. — Prihodnja seja jutri.

Proračunski odsek.

DUNAJ 23. V svoji današnji seji je proračunski odsek nadaljeval generalno debato o ustanovitvi italijanske pravne fakultete.

Prof. Masaryk je označil ustanovitev fakultete za samoobsebi umevno. Glede kraja se ne smejo precejevati narodnostni momenti, ki bi vplivali na sedež fakultete. Ustanovitev fakultete je kulturno vprašanje, ki se ga ne sme presojati po centralističnih šablonah, ampak po resnični kulturni potrebi.

Tirolski poslanec Erler se je zopet izrekel proti ustanovitvi, češ da manjka k temu pravnega naslova. Spravil je tudi v debato nesrečno italijansko tripoliško vojno ter opominjal Italijane, da se ne smejo navduševati za vojno, ker s tem razburjajo velik del avstrijskega prebivalstva.

Tudi nemški radikalec Wolf se je izrekel proti takojšnji ustanovitvi fakultete, češ, da Nemci sedaj ne morejo gojiti pravih simpatij do Italijanov, ker je Italija s svojo pomorsko akcijo pred Dardanelami in v Egejskem morju izvala resnost mednarodnaga položaja.

Posl. Malik povdarja, da ustanovitev italijanske fakultete je le zunanja zadeva, nikakor pa ne kulturno vprašanje Italijanov in je proti ustanovitvi.

Posl. Nemec izjavlja, da so češki socialni demokratje za ustanovitev italijanske prave fakultete v Trstu. Slišno izjavo je podal češki agrarni poslanec Kotlač, ki je izrazil nado, da se Italijani in Slovenci končno sporazumejo zaradi ustanovitve dveh fakultet v Trstu.

Hrvatsko-slovenski klub.

DUNAJ 23. Danes dopoldne je imel „Hrvatsko-slovenski klub“ pod predsedstvom dr. Šusteršiča sejo, na kateri je razpravljalo o nadalnji taktiki kluba proti zakonolomstvu na Hrvaškem. O rezultatih posvetovanj je klub izdal kratek komunikat precej oficijozne vsebine:

„Hrvatsko-slovenski klub“ je slej ko prej odločen v neomajni narodni solidarnosti, vporabljati vsa parlamentarna sredstva, ki se mu zde primerna, da pospeše rešitev hrvaškega vprašanja. V očigled odgovoru

ministerskega predsednika in stališča, ki je zavzela zbornica, pa odklanja Hrvatsko-slovenski klub vsako obstrukcijsko taktiko. Hrvatsko-slovenski klub jemlje na znanje, da so dalmatinski člani kluba prisiljeni (!), da zadostijo s svojim parlamentarnim nastopom nezmanjšanemu razburjenju hrvaškega ljudstva zaradi brutalne kršitve njegove svetinje, ustave.

Hrvatsko-slovenski klub si pridržuje pravico, nastopiti svoječasno tudi z najostrejšimi parlamentarnimi sredstvi, kakor hitro se bo o taki potrebi po svojem edino merodajnem mnenju prepračil, da je to potrebno in da odgovarja namenu.

Delegacije.

DUNAJ 23. Avstrska delegacija se sestane dne 30. t. m. v torek ob pol 4 pop. Skupna vlada zahteva 6-mesečni proračunski provizorij. V krogih avstrijskih delegatov pa povdarjajo, da je tudi primeren krajši provizorij, ker je na mestu daljše delegacijsko zasedanje. — Za načelnika vojnega odseka bo mesto odstopivšega člana dr. Korošča izvoljen dr. Šusteršič. — Pričakujejo, da se v delegacijah razvije obširna politična debata.

Kriza v češko-nemških spravnih pogajanjih.

PRAGA 23. Izvrševalni odbor češke državnopravne stranke je sklenil, da člani deželnozborskega neodvisnega kluba izstopijo iz češko-nemške upravne komisije. Vsled tega sklepa je postala cela situacija jako resna in zatrdljivo, da so upravna pogajanja sama ogrožena.

Škofa Kahna zadel mrtvoud.

TANZENBERG (na Koroškem), 23. Bivšega krškega škofa Kahna je danes ponovno zadel mrtvoud, tako da je njegovo zdravstveno stanje zelo ogroženo.

Grozna eksplozija.

CELOVEC 23. Na takozvanem Kreuzbergu se nahaja velik kamnolom. Delavec Kopajnik se je v leseni utici igral z dinamito patrono, ki pa je eksplodirala. Močna eksplozija je poglajala leseno utico visoko v zrak, Kopajnika pa raztrgala na drobne kosce.

Ustredni banka prizadeta po katastrofi „Titanica“.

DUNAJ 23. Vsled katastrofe parnika „Titanic“ je prizadeta tudi češka „Ustredni banka“, ki je poslata za češke izseljence 50 000 K v Ameriko, kateri znesek se je nahajal na ponesrečenem parniku. Banka je seveda zavarovana.

Velika poneverjenja.

PETROGRAD 23. V kreditni zadrugi v Nikolajevsku so razkrili velikanske goljufije upravnega odbora. Goljuf je oziroma poneverjanja zašajo 4 milijone rubljev. Člani upravnega odbora so bili aretirani.

Balfour-vseučiliški profesor.

LONDON 23. Balfour je sprejel od vseučilišča v Glasgowu mu ponujeno mesto vseučiliškega profesorja. — Svoja predavanja prične Balfour v letu 1913. ali v l. 1914.

Stavka ameriških železničarjev.

NEW-JORK 23. Z ozirom na nezadovoljiv odgovor železniških ravnateljstev na zahteve delavstva naznanja predsedstvo zveze strojevodij, da prično vsi strojevodje v ponedeljek zjutraj s splošno stavko na

„Prijatelj, moj ljubi Maurice, povejte mi to geslo, moram je poznati.“

„Genevieve!“ je vzkliknil Maurice, „Genevieve! Recite mi: V imenu ljubezni, ki jo gojim zate, postani mož brez besede in brez časti, postani izdajalec svoje stvari, laži, zatajuj! Kaj mi nudite, Genevieve, za vse to, Vi, ki me skušate na tak način?“

„Oh, Maurice, rešite ga, rešite najprej njega in potem zahtevajte življenje od mene.“

„Genevieve,“ je odvrnil Maurice mrko, „poslušajte me: stopil sem z eno nogo na sramotno pot; nastopiti jo hočem popolnoma, toda imeti hoče vsaj tehten razlog; Genevieve, priselite mi, da ne ljubite viteza iz Rdeče hiše.“

„Ljubim viteza kakor sestro, kakor prijatelja, nič drugače, prisegam Vam.“

„Genevieve, ali me ljubite?“

„Maurice, ljubim Vas tako resnično, kakor me Bog čuje.“

„Ako storim vse, česar zahtevate, zapustite-li sorodnike, prijatelje in domovino, da lahko pobegnem z izdajalcem?“

„Maurice! Maurice!“

„Oh, obotavlja se, ona se obotavlja!“ je vzkliknil Maurice in se zgenil burno. (Daje.)

PODLISTEK

Vitez iz Rdeče hiše.

(Le chevalier de Maison Rouge). 75 Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

„Zakaj Vam ni nič na življenju?“

„Ker moje življenje ni vredno kesa, ki bi ga občutil, ko bi bil ubil pogumnega moža, in še posebno, ko Vas Genevieve ljubi.“

„Ah!“ je vzkliknila mlada žena in sklenila roki, „kako ste bili vedno dobri, velikodušni, poštenu, plemeniti, Armand!“

Maurice je pogledal oba s skoraj brezumnim začudenjem.

„Čujte,“ je rekel vitez, „vrnem se v svojo sobo; dam Vam častno besedo, da nočem pobegniti, temveč skriti hočem neko sliko.“

Maurice je naglo uprl svoje oči v Genevievino sliko, ki je še vedno visela na svojem mestu. Ali je bil plemenitaš uganil Mauriceve misli, ali pa je morda hotel tirati svoje velikodušje do skrajnosti... dejal je:

„Vem, da ste republikanec, toda vem tudi, da ste obenem plemenitega in brezmadežnega srca. Popolnoma se Vam hočem zaupati. Pogledajte!“

Potegnil je iz svojih nedrj miniaturno sliko in jo pokazal Mauriceu. Bila je slika kraljice Marije Antoinette. Maurice je nagnil glavo in si z roko tiščal čelo.

„Pričakujem Vaših ukazov, gospod,“ je dejal vitez; „ako me še vedno hočete aretirati, potrkajte na ta vrata, da se Vam izročim, ko pride čas. Nič mi ni več na življenju, ako ne morem živeti v upanju, da rešim kraljico.“

Vitez se je odstranil, ne da bi bil Maurice niti s kretmjo poskušal zadrževati ga. Čim je bil odšel iz sobe, se je Genevieve zgrudila pred mladega moža in vzkliknila:

„Odpuščenje, Maurice, odpustite mi vse zlo, ki sem je Vam storila, odpustite mi v imenu mojih bolesti in mojih solz, kajti prisegam Vam, mnogo sem jokala, mnogo trpela. Ah! moj soprog je davi odpotoval, sama ne vem kam, in morda ga ne vidim nikoli več; tako mi ostaja moj edini prijatelj, ne, nikak prijatelj, brat, in Vi hočete, da ga umorijo? Odpustite; Maurice, odpustite!“

Maurice je vzdignil mlado ženo in dejal nato:

„Kaj hočete? Je pač zla usoda: v tej uri se vsi igramo s svojim življenjem; vitez iz Rdeče hiše je igral kakor drugi in je zgubil. Sedaj mora plačati.“

„To je, on mora umreti, če Vas dobro razumem.“

„Da.“

„On mora umreti, in vi mi to pripovedujete?“

„Jaz ne, Genevieve, temveč usoda.“

„Njegova usoda ni še zapečatena, kajti Vi ga lahko rešite.“

„Le, ako žrtvujem svojo besedo in svojo čast. Razumem Vas, Genevieve.“

„Zatisnite oči, Maurice, več ne zahtevam od vas, in kolikor more biti ženska sploh hvaležna, to dobite od mene, obljubljam Vam.“

„Zaman bi bil zatiskal oči; obstoja geslo, brez katerega ne more nihče od tu, kajti ponavljam Vam, da je hiša obkoljena.“

„In Vi poznate to besedo?“

„Seveda jo poznam.“

„Maurice!“

„No?“

progi vseh železnice vzhodno od mesta Chicago. Stavkalo bo 34.000 delavcev, od teh jih je 32.000 organiziranih. Prizadete železnice imajo 53% prometa severnih ameriških dežel v svojih rokah. Skupni posredovalni urad je pričel z intervencijo.

Zmešnjave v Maroku.

PARIZ 23. „Figaro“ poroča, da je bilo pri zadnjem uporu domačinov proti francoskim četam od častnikov, vojakov in francoskih državljanov umorjenih 118 in ranjenih 104.

Italijansko-turška vojna

Gospodarski učinki zapretja Dardanel.

NIKOLAJEV 23. Borzni odbor je sklenil, da ne bo napravil inozemskim trgovskim zaključkom uveljavljati klavzule o „vis maior“ (višji sili, force majeure). Čas do odpreta dardanelске ožine se bo pri vseh v krinskih lukah ukranih in z blagom obloženih ladjah smatral za „respektne dneve“.

Italijansko vojno brodovje v Egejskem morju.

SOLUN 23. Sedem italijanskih bojnih ladij neprenehoma križari med egejskimi otoki Imbrosom, Tenedosom in Lemnosom. Iz devetih ladij obstoječa italijanska eskadra pa pričakuje nadaljnjih povelj med Mudrosom in Lemnosom, kamor sta dospela tudi dva transportna parnika z ogljem.

Enver bej ni mrtev.

BEROLIN 23. „Lokalanzeiger“ prinaša iz turškega vira, da je italijansko poročilo o smrti Enver beja, turškega poveljnika popolnoma neresnično.

Dunajski list proti italijanski akciji v Egejskem morju.

DUNAJ 23. Današnji „N. W. Journal“ priobčuje članek, v katerem oistro napada velesile, ki mirno gledajo, kako Italija s svojo akcijo v Egejskem morju ogroža trgovino in promet, ter spravlja v nemir vso Evropo. Zahteva od Avstrije in Nemčije, da posežete vmes, ter postavite na tehtnico svojo besedo. Ta igra, ki ogrožava promet in trgovino Evrope, ne more nadaljevati in čas je, da se temu stori konec.

Jugoslovanski kongres.

Politično društvo „Edinost“ je prejelo od g. državnega poslanca dr. Vladimira Ravniharja, ki mu je doposlalo svoj sklep v zvezi sklicanja jugoslovanskega kongresa o binokostnih praznikih v Trstu, sledeči odgovor:

„Slavni odbor!“

Zahvaljuje Vas, da ste mi priobčili blagovoliški sklep slavnega odbora iz seje dne 15. t. m., si usojam že danes javljati slavnemu odboru, da v vsem obsegu soglašam z objavljenim mi sklepom ter da povsem odobravam misel, da se skliče o binokostnih jugoslovanski kongres v Trstu.

To se mi vidi tembolj potrebno, ker si moramo priznati, da v zvezi načelnemu soglasju vsaj vseh slovenskih strank v jugoslovanskem vprašanju, nam vendar nedostaja enotnosti in smotnosti v jugoslovanski politiki kot taki. Kaj hočemo, kako hočemo in kam hočemo — na ta vprašanja je treba dati jasn odgovor, in ta odgovor programatičnega značaja mora v bodoče biti za vse jugoslovane brez razlike strank vodnik v njihovi — imenujmo jo tako — zunanji politiki.

Pozdravljam torej misel, ki se je bila sprožila na omenjeni seji slavnega odbora. Moja želja je, da bi se uresničila.

Z odličnim spoštovanjem

udani

Dr. Vladimir Ravnihar l. r.

Dunaj, dne 19. aprila 1912.

Socijalistični terorizem.

Pred približno enim letom je začelo med tržaškimi zidarji gibanje, kateremu je bil namen zboljšati mezdne in delavne razmere te množične kategorije tržaškega delavstva. Zvesta načela, da treba v mezdni vprašanji složno nastopati, je NDO to gibanje podpirala. Kmalu pa se je pokazalo, da je socijalno-demokratski stranki zboljšanje razmer slovenskih zidarjev le postranska skrb, a glavni namen da ji je pridobitev volitev za občinske in državnozbornske volitve. V dosegu tega cilja so pred vsem zahtevali od delodajalcev, naj se za zidarje ustanovi posredovalnica za delo in naj se jemljejo na delo le organizirani delavci. Delodajalci so tej zahtevi ugodili, ker so bili menda mnenja, da je primernejše voditi pogajanja z organizacijami, nego z neorganiziranimi masami in ker so socijalni demokrate predvidno zamolčali, da jim gre le za socijalno-demokratsko organizacijo.

Komaj pa je bila posredovalnica ustanovljena, razglasili so po svojih priganjnih, da bo sprejet na delo le tisti, ki je pri njih organiziran. In sedaj je začela proti narodnim zidarjem ostudna in sramotna gonja. Z najhujšimi terorističnimi sredstvi so silili narodne delavce, naj se vpišejo v njihovo organizacijo. — V svojem besnilu so šli celo tako daleč, da so delavcem, ki se niso hoteli pri njih organizirati, žugali z bojkotom in

z nasilstvi, da, zgodilo se je tudi, da so delodajalcu žugali s štrajkom, ako takoj ne odpusti delavca, ki ni bil pri njih organiziran, in da so v nekaterih slučajih tudi res delo vstavili. Marsikateri narodni delavec je prišel na ta način od kruha, večina pa se je vdala terorizmu in se je proti svojemu prepričanju vpisala v socijalno-demokratsko organizacijo.

Ali si je mogoče predstavljati ostudnejše krutosti, nego je ta pritisk „svobodoljubnih“ sodrugov? Kako rohnijo ti „boritelji za svobodo“ proti tistim delodajalcem, ki silijo svoje delavce, da na volitvah zatajijo svoje prepričanje in da glasujejo za kandidate kapitalističnih strank! Nobena psovka jim ni pregrda, da je ne bi porabili v obsojanje tacega terorizma. Kako pa naj označimo njihovo počenjanje? Tu ne nastopa delodajalec proti delavcu, temveč tu rabi teroristična sredstva delavec proti delavcu; tu silijo delavec delodajalca, naj zapodi z dela drugega delavca, — le za to, ker ima drugo politično prepričanje.

Naši okoliščinski delavci poznajo politični terorizem že dolgo vrsto let. Posluževali so se ga laški delodajalci, a zlasti mestni magistrat v obilni meri; no, temu terorizmu se naposled ni bilo čuditi. Da ga pa sedaj rabijo rojaki in tovariši na delu proti revežu, okoliščinskemu delavcu, to je največja in najostudnejša sramota vseh sramot.

No „vsaka sila do vremena“. Okoliščinski narodni delavci so prestali in premagali kapitalistični terorizem laških delodajalcev in magistratnih uradnikov; tako zlomijo v najkrajšem času tudi „proletarski“ terorizem sodrugov iz ulice Boschetto. Narodni zidarji so se obrnili na NDO in ta se je takoj lotila obrambenega dela. Socijalisti, hočejo imeti boj in boj naj bo! NDO se je najpoprej obrnila na zidarsko posredovalnico dela in doglala, da se zgoraj omenjeni sklep glede sprejemanja le organiziranih delavcev ne nanaša samo na socijalno-demokratsko organizacijo, ampak da dobi delo tudi delavec, ki je vpisan v Narodni delavski organizaciji, ali sploh pri kakih drugi organizaciji. Potem pa je NDO začela sklicevati shode po okolič, na katerih je s vso energijo nastopala proti socijalističnemu terorju in ob enem poučevala narodne zidarje o praznoti socijalističnih strahovanj. In slovenski zidarji začeli so se uvidevati, da so se brez potrebe vstrašili Petenaa in njegovih sodrugov. Ravno ta terorizem pokazuje našim okoliščanom, da gospodi v ulici Boschetto ni do zboljšanja delavskih razmer, temveč izključno in edino-le za glasove za prihodnje volitve. Res, krasno zboljšanje mezdnih razmer, ki spravlja delavca ob kruh, ker ne prične na socijalistični evangelij in na socijalistične apostelje iz delavskega doma!

A ti apostelji naj si le zapomnijo, da slovenski delavci ne bodo več mirno gledali njihovega besnenja. Strahovanje je ne samo sramotno, temveč tudi kaznjivo po kazenskem zakonu.

Mi gotovo nismo tisti, ki takoj kričijo po policiji; no, nihče ni dolžan mirno trpeti protizakonitega počenjanja. Zločina izključujejo iz človeške družbe; a človek, ki z žuganjem in strahovanjem silijo drugega, naj stori nekaj, kar je proti njegovemu prepričanju in proti njegovim interesom, in ki ga s tem spravlja celo ob kruh, je zločinec ne samo po kazenskem zakonu, temveč še bolj po prepričanju vsacega poštenega delavca.

Dobro bi bilo, da bi se o počenjanju naših Čuvajev iz ulice Boschetto spregovorilo resno besedo v parlamentu, da se tudi tam izve, da se hoče tudi v naši okolič etablirati krutovlada po hrvatsko-ogrskem sistemu.

Res daleč so zašli naši slovenski sodrugi; naj se za to ne čudijo, če jih bomo pobjali ne samo kot narodne, temveč tudi kot mezdne škodljivce lepo razvijajočega se Slovenstva na tržaških tleh.

Borili se bomo proti vsakemu terorizmu, na Hrvatskem in tudi — pri nas in, prepričani s mo, — da z gotovim uspehom.

Domače vesti.

Poroka. Gospod dr. Hinko Dolenc, zobozdravnik v Trstu, se je poročil z gospo Ano Dolenc v Celovcu. Bilo srečno!

Za župnika na Opčelah je mestni svet v svoji tajni seji od minolega ponedeljka sklenil predlagati g. Andreja Zinka. Ta sklep mestnega sveta moramo tudi mi najiskrenejše pozdravljati, ker vživa g. Zink vsled svojega mirnega in blagega značaja toliko pri Slovencih kolikor pri Italijanih splošno spoštovanje.

Iz šolske službe. V tajni seji od minulega ponedeljka je mestni svet imenoval razne učiteljske moči za italijanske šole in med drugimi tudi g. Josipa Čoka za slovensko šolo v Barkovljah.

Imenovanja. Namestnik je imenoval provizoričnega namestniščenega konceptista Antona Mrakovčiča v Pazinu za definitivnega namestniščenega konceptista, praktika prof. Karla Attems-Petzelsteina v Gradiški za provizoričnega konceptista, oba na njunih službenih mestih.

Predsedstvo finančnega ravateljstva v Trstu je imenovalo blagajniškega oficijala Ivana Spielerja za blagajnika v IX. činovnem razredu.

V Miramar prispe danes, v sredo jutraj nadvojvodinja Marija Jožefa s spremstvom in ostane delj časa v gradu.

Osebnostna vest. V Trst je prispel brusejski vojni atašé Aleksander Monitor in se nastanil v hotelu Excelsior.

Smrtna kosa. Predvčerajšnjim jutraj je umrl tu po dolgem hiranju viši finančni svetnik, gospod Pavel Baričević. Pogreb se je vršil včeraj popoldne iz hiše žalosti do parobroda, ki je prevel zemске ostanke pokojnikove v njega rojstni kraj Mali Lošinj.

Denuncijantje. Nizki in podli so madjarski šoveni v boju proti jugoslovanom, zlasti Hrvatom, katerim skušajo odvzeti zadnje, v nagodbi iz l. 1868. zajamčene jim svobodščine in pravice. Njihov brutalni, huzarski absolutizem nasproti Hrvatom je primerno obsodil avstrijski parlament, obsoja ga pa tudi vsa svobodna in civilizirana Evropa. Hrvatje bojujejo v sedanjem trenutku naravnost titanski boj za svoje narodne ideale, za svojo kulturo. Njih težnje dobivajo odmeva v vseh poštenih srcih. To tudi madjarski oligarhi prav dobro vedo. Znaajo, da s poštenim orožjem ne morejo nastopiti proti idealnemu stremljenju Hrvatov in vseh jugoslovanov; zato se poslužujejo najnikotnejših sredstev, denuncirajo jugoslovane na zgoraj kakor veleizdajnike. Že v nedeljo smo brzojavno poročali o lažeh, ki so jih Madjari raztrosili o kongresu jugoslovanske vseučiliške omladine v Belemgradu. Potom neke dunajske korespondence, katere izdajatelj pa je, žalibog, tudi neki slovenski žurnalst, so naznanjali, da so hrvatski dijak priredili pred konakom srbsku mu kralju ovacije ter mu vzklikali: „Živel kralj vseh jugoslovanov!“ — V taboru madjarskih šovenov in od njih podkupljenega nemškega časopisa je zašumelo, češ: „Poglejte te jugoslovane, kakšni patrijotje so! To so sami veleizdajalci!“ Ne da bi se podrobneje informirala, je dunajska „N. F. Pr.“ pograbila to lažljivo vest v svoje politične nemene, da prepreči in oslabi moralne učinke v avstrijskem parlamentu zapričete akcije jugoslovanov proti zakonolomstvu na Hrvatskem.

Vest se je sedaj eklatantno izkazala za laž. Zagrebški „Obzor“ se je podrobno informiral o tem vzkliku in zavračajoč to laž pravi izrecno, da pri beligradskih ovacijah ni padel niti sličen, kajše le enak vzklik!

Der grösste Schuft im ganzen Land, ist und bleibt der Denunziant!

Italijanstvo Istre. — V včerajšnjem „Piccolo“ čitamo dopis iz Unij na otoku Istega imena, v katerem dopisnik lomi kopje proti „slavizaciji“ cerkve ter napada tamšnjega duhovnika, češ, da se niti ne meni za tozadevne predpise sv. Stolice.

Italijani „Piccolovega“ kova sicer ne marajo za katoliško cerkev; ali spominjajo se je tedaj, ko naj bi tudi cerkev služila v konserviranje tiste fikcije, tiste laži, ki jo imenujejo italijanstvo Istre po — slovenskih krajih. Najlepšo karakteristiko tega italijanstva pa je podal „Piccolo“ sam v istem dopisu iz Unij z navajanjem osebe, ki predstavlja tamošnje italijanstvo in ki jim pretvezna slavizacija cerkve žali njihovo italijansko čustvo notri do globine srca. Ta imena, ki jih navaja „Piccolo“ dopisnik kakor klasične priče, glase: *Nikolić, Radoslović, Rerević*!

Kakor vidite, sama čista latinska kri, ki je čisto nič ne spreminja dejstvo, da „Piccolo“ piše ta imena z italijanskim pravopisom. Kako prav ima vendar Italijan Vivante, ki jako nizko taksira vrednost tega italijanstva istrskega, ker se po veliki večini rekrutira iz slovenskih odpadnikov! To je tisti rezervoar, iz katerega zajemlje naše italijanstvo hranilno silo, da dalje — životari. Kako dolgo še? Ko se jim vsled zbujaajoče se narodne zavesti med našim ljudstvom tudi ta rezervoar zapre, ko slovenska kri neha gnoliti italijansko njivo, skri se ta fikcija v svoje naravne meje. Pridejo nove generacije na slovenski in italijanski strani in tedaj pride čas, ko ne bodo več razni „Piccoli“ zavaljali italijanskega občinstva v svoje spekulativne namene in bo italijanska manjšina v Istri iskala sporazumljenja s Slovani, dobro vedoč, da le tu najde zaščito za svojo narodno ekzistenco pred drugimi sovražniki!

V Tirolu in pri nas. V Meranu — tem prijaznem mestecu v srednjem Tirolu, z nemškimi prebivalstvom in bogatimi historičnimi reminiscencami na stike med germaniskim in latinskim svetom, — so priredili te dni oistro demonstracijo proti „iredentističnemu“ škofu tridenskemu, dr. Endrici, povodom prihoda tega poslednjega v Meran na birmovanje. Že pred prihodom je mestni magistrat Meranski opozoril škofa na razburjenje med prebivalstvom radi njegovega — škofovega — Nemcem sovražnega mišljenja. Škof je odgovoril, da vrši le svojo dolžnost s tem, da zavrača presezanja nemških emisarjev v italijanskem delu dežele. Na ta odgovor pa so nemški zaupniki objavili poziv na Nemce: „Noben dober Nemec in Avstrijec ne bo z razobešanjem zastav na svoji hiši, ali celo slovensim sprejemom tega moža žalil sebe in svojega naroda!“

V Tirolu torej smatra italijanski škof za svojo dolžnost, da zavrača presezanja nemških emisarjev v italijanske kraje in priznava s tem, da so naši Germani sovražniki italijanstva. A pri nas? Pri nas so ti signori dobri Italijani po zgledu škofa dr. Endricija le do tedaj, dokler se ne spominjajo nas Slovanov. Čim se je to zgodilo, pa izdajajo svoje italijanstvo in beračijo pri istih Nemcih za pomoč.

Je pač med tirolskimi Italijani stvari, ki jih med našimi ni: kriterija, računajoče treznosti in doslednosti!

Policija ni za nič! Tako zabavlja del občinstva vselej, ko se je dogodilo kaj, kar razburja živce slavnega občinstva. Je pa tudi ljudj, ki — v svoji zagriženosti — mrzijo varnostno institucijo kakor tako. Ako pa pomislimo, da se pri vsej opreznosti in gibčnosti varnostnih organov dogajajo slučajji a la Levi, si lahko predstavljamo, kaj bi šele bilo, da ni redarstva! Koliko tatvin, pobojev in drugih nesreč bi se dogajalo pri tolikih sumljivih subjektih, kolikor se jih potika po mestu, kakoršnje je Trst! Da pa večkrat ni dobiti zločincev, na tem ni krivo samo redarstvo, ampak tudi meščanstvo samo. Marsikdo bi lahko pripomogel k aretaciji tatov in roparjev, a se boji sitnosti!

Da se v Trstu ljudstvo izogiba sodelovanju proti zločincem, na tem je zopet mnogo krivo novinstvo, ki meščane, ki so se morda izpostavili, prerado nazivlje s „špijanti“, ali pa jih vsaj zasmehuje! Kakor se nam gabi politično špiceljstvo in ovaduštvo, tako smo odločno za to, da gre meščanstvo redarstvu na roko, ko gre proti subjektom, ki tvorijo nevarnost za človeško družbo. Le resnične prave zločince naj se izroča redarstvu, oziroma naj bi meščanje opozarjali javne varnostne organe na druhal. Ako pa bo meščanstvo gledalo od strani in zabavljalo redarstvu, se zna ugnezditi med nami organizirana družba zločincev „Apahov“, kakor jih imajo v Parizu, ali pa brigantov, kakor jih imajo v Italiji! Proti tej nevarnosti naj bi sodelovalo tudi meščanstvo!

K.

Kako postopajo zdravniki zavarovalnice proti nezgodam. Prejeli smo:

Cenj.

Uredništvo lista „Edinost“

v Trstu

ul. G. Gattatti 20.

Z ozirom na članek v števil. 108 dnevnika „Edinost“ z dne 18. aprila 1912: „Kako postopajo zdravniki zavarovalnice proti nezgodam“ izvolite objaviti v svoji prihodnji številki v smislu § 19 tisk. zak. sledeči popravek:

1.) Ni res, da zdravniki zavarovalnice niso hoteli preiskati delavca Josipa Babića, ponosrednega dne 22. aprila 1911. Res je pa, da je zdravnik zavarovalnice ponosrednega redovito in natančno preiskal takoj prvi dan, ko je izstopil in oskrbe „Tržaškega podpornega društva“, t. j. dne 30. maja 1911.

2.) Ni res, da je moral imenovani eno leto prositi in čakati. Res je pa, da je zavarovalnica istemu takoj po zdravniški preiskavi z dne 30. maja 1911 odmerila mesečno odškodnino, katero poškodovanec počenši od 30. maja 1911 redno prejema.

3.) Pripominjam se, da dr. Veronese in dr. Masopust nista zdravnika zavarovalnice in da tožbe pristojne na razsodišče zavarovalnice ne rešuje zavarovalnica.

Trst, dne 22. aprila 1912.

Ravnatelj.

Zgubljena je bila v nedeljo pop. na plesu SSZ v dvorani NDO zlata zaponka; kdor jo je našel je naprošen, da jo prinese v urad NDO proti primerni nagradi.

Poziv na počitniško zvezo. Obračamo se na vse naprednjake, da bi nam priskočili na pomoč in dali potujočim dijakom brezplačna prenočišča. Potreba je velika in nujna. Predvsem bi rabili v Trstu samem več prenočišč. Zato bi prosili predvsem narodne dame v Trstu, da se vzamejo za to in nam pomorejo. Mladina vam bo hvaležna! Prijave za brezplačna prenočišča naj se blagovolično pošiljati na naslov: „Odbor za počitniško zvezo, Ljubljana, Mestni dom, Prosveita“.

Odbor za počitniško zvezo.

C. in kr. bojna eskadra, obstoječa iz ladij „Nadvojvoda Fran Ferdinand“ (admiralska ladija), „Radetzky“, „Zriny“, „Cesarica in kraljica Marija Terezija“ in „Streiter“ je priplula 22. t. m. v luko Argostoli, kjer ostane 4 dni.

Spremembe urnika južne železnice. Kakor vsako leto, se izvrše tudi letos s 1. majem nekatere spremembe urnika na progah južne železnice. Spremembe, ki so večinoma neznatne, so razvidne iz dotičnih, javno nabitih voznih redov in iz voznega reda, ki ga priobčimo v prihodnji številki.

Tržaška mala kronika.

Roparski napad na trgovca Levija. Varnostna oblast nadaljuje z mrzlično vnetostjo poizvedbe v zadevi roparskega vloma in napada na trgovca Levija v ulici della Stazione.

Na Sušaku pri Reki so aretirali nekega Nikola Radovanovića, na katerega leti najupravičenejši sum, da je bil soudeležen pri onem vlomu. Eden od vlomilcev je namreč pustil v Levijevem lokalu črevelj, drugega pa

potem izgubil na ulici. Ker pa je bila na čevlji zaznamovana neka reška trdka, se je kontrolni nadzornik tukajšnje policije Titz odpravil v Reko, kjer je dognal, da je lastnik čevlja že omenjeni Radovanovič, ki je 27 let star in doma iz Srbije. Nadaljna poizvedovanja je vodil reški policijski agent Lukčević, kateremu se je posrečilo Radovanoviča zaslediti na Sušaku in ga aretirati.

Ravno tako pa je policija poizvedovala tudi v oddaljenejši tržaški okolici, v Kopru in Trzinu, kje je aretirala tudi par oseb, ki so sumljive, da so sodelovali pri vplomu. Poleg tega pa je bilo tudi še v Trstu nanovo aretiranih več oseb.

Včeraj popoldne se je raznesla vest po mestu, da je po vlomilcih z nožem ranjeni trgovec Levi moral v bolnišnico. Ta vest pa se ne potrjuje.

Smrtonosna stava. Predvčerajšnjim zvečer okrog 6 je našla pred Kermoljevo gostilno v ul. Molin a vento št. 66 policija nekega popolnoma pijanega človeka na ulici. Poklicali so zdravnika rešilne postaje, ki je konstatiral hudo pijanost, nakar so prenesli nezvestnega možaka na policijski komisariat pri Sv. Jakobu. Ko je okrog polnoči neki stražnik šel pogledat, ali se je možakar že streznil, ga je našel mrtvega. Poklicali so zopet zdravnika rešilne postaje, a ta je mogel konstatirati le smrt vsled zastrupljenja z alkoholom.

Na to sledeče policijske poizvedbe so dognale, da je bil mrtvec 18-letni bivši zidar Rudolf Skilan, ki je stanoval v Rocolu št. 190. Obenem pa je policija dognala tudi, da je Skilan v Kermoljevi gostilni za stavo izpil sto čašic žganja „Amaro Istria“, da je popolnoma opit odšel iz gostilne in se pred vrati zgrudil na tla.

Skilanovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Justu. Proti gostilničarju Kermolju se je uvelo kazensko postopanje. Enako postopanje bi bilo potrebno tudi proti fabrikantu onega „Amaro Istria“, ki ga je pil Skilan, kajti lahko se misli, kako brozga je moralo biti to žganje, da ga je bilo treba sto čašic, da je napravilo oni žalostni učinek.

Posrečen lov. Tržaški policiji se je ob priki, ko je aretirala razne sumljive osebe, za katere se ji je zdelo, da bi mogle biti v zvezi z vplomom v ul. della Stazione, posrečilo zajeti v svoje mreže več težkih „morskih volkov“. Med drugimi je bil namreč aretiran tudi 28-letni dninar Jakob Urban, rodom iz Hrvaške, ki je prenočeval v javnem prenočišču v ul. G. Gozzi. Ta človek se je preživljal edino le z goljufijo pri kartah. L. 1909. je bil obsojen pri tržaškem deželnem sodišču zaradi nekega zločina in izgnan iz Avstrije.

Nadalje sta bila aretirana tudi neki Peter Dundović, tudi Hrvat, že večkrat kaznovan zaradi goljufije pri igri in tudi izgnan iz Avstrije, in pa 25-letni klepar Kristijan Mandić iz Varaždina, ker je v gostilni „Alla sardella“ ogoljufal pri igri nekega Mateja Bojanoviča.

Zaradi tatvine. Aretirana sta bila 27-letni dninar Ivan Solić, Zagrebčan, stanujoč v ul. S. Marco št. 43 in 18-letni Fran Hribar, doma iz Gradca, stanujoč v ul. Molin a vento št. 57, ker sta hotela na južni železnici ukrasti iz nekega železniškega voza komad medij o vrednosti 16 K. Prošlo soboto pa sta ukradla kos medij pri vodovodni napeljavi v vrednosti 48 K.

Samomor v mestni bolnišnici. Poročali smo pred kratkim o samomoru v mestni bolnišnici, o katerem je poročalo tudi drugo časopisje, zamolčalo pa je drugo časopisje drugi samomor, ki se je dogodil v mestni bolnišnici v ponedeljek, dne 22. t. m., ob 7 zvečer. Neki delavec, katerega ime nečemo povedati in ki je bil sprejet zaradi neke notranje bolezni na 3. oddelek, se je namreč usmrtil sam, prerezaši si z nožem trebuh. Novi ravnatelj bolnišnice gosp. dr. Gattorno ima tu lepo priliko, da nekoliko temeljitje posveti v razmere v naši mestni bolnišnici.

Nabrežje se je pogreznilo. Včeraj dopoldne okrog 9 se je pogreznil nasproti Lloydovi palači del nabrežja v morje, čemer je bilo vzrok slabo delo. Zabili so namreč premalo pilotov, ko so razširjali nabrežje. Pogreznjeni del nabrežja bodo morali zgraditi nanovo.

Koledar in vreme. — Danes: Jurij, mučenik. — Jutri: Marko, ev., Tugomir. Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 14.6 C°. — Vreme včeraj: jasno. Vremenska napoved za Primorsko: Neizpremenjeno. Temperatura ista. Lahki vetrovi.

Izpred sodišča.

Človeške higijene pred sodiščem.

Znan je našim bralcem iz „kronike“, gnusni zločin, ki se je dogodil začetkom letošnjega leta na tržaškem pokopališču, da so namreč vdrli brezbojni lopovi v grobnico rodbine Tonellove in tamkaj odpirali rakve, hoteč okraštati mrljice morebiti v rakvah se nahajajočih dragocenosti.

Razprava proti tem nečloveškim zločinom se vrši danes pred tukajšnjim deželnim sodiščem. Obenem s to razpravo pa je vezana tudi razprava proti dvema drugima obtožencema.

O razpravi, h kateri je povabljenih 31 prič, bomo poročali nekoliko obširneje.

Naše gledališče.

ZAHVALA.

Štejem si v prijetno dolžnost zahvaliti se vsem, ki so pripomogli, da je moj častni večer uspel tako nepričakovano sijajno, in ki so mi na tako ganljiv način pokazali svoje simpatije.

Najprej naj se zahvaljujem sl. „Dramatičnemu društvu“ za prireditev častnega večera ter za krasni dar in venec, sl. pevskemu društvu „Trst“ za krasni srebrni lorvorjev venec, sl. c. in kr. bos.-herc. polka št. 4 za venec, dalje g. ci R. Thalerjevi, g. L. Svaglju solistom in zboru „Dramatičnega društva“ ter pevskemu društvu „Trst“ za prijazno sodelovanje pri izvajanju balade „Povodni mož“.

Dalje naj velja prisrčna hvala za krasna darila: g. e. A. Muhovi, dražestnim neznankam, veleuč. g. dr. Mandiču, ljubim koleginjam in kolegom, g. ci Janovi in Lepuševi, g. cama Svagljem ter g. Benkotu.

Trst, dne 23. aprila 1912.

Mirko Polić,
kapelnik slovenskega gledališča.

„Hasanaginica“ v Trstu. S to prekrasno dramo hrvatskega pisatelja prof. Ogrizovića začne svoje gostovanje na našem odru družba kr. hrv. zem. gledališča iz Zagreba.

Za danes naj pripomnimo, da so za to dramo naročeni prekrasni bosenski in turški kostumi. Scenerija in kostumi za „Hasanaginico“ predstavljajo že malo premoženje. Uprava gledališča je poverila glavne vloge najboljšim močem. Gospa Stipanovičeva in gospod ravnatelj Marković naravnost briljirata v glavnih vlogah.

Za vse tri predstave je uvedla uprava abonmā in sta zastopnika že v Trstu, ki nabirata abonmā. Kdor se želi abonirati, se more prigrasiti tudi v „Slovanski knjigarni“ g. Jos. Gorenjca. Ker so taka gostovanja vedno koristna narodni stvari, jih tudi najtopleje priporočamo.

Prva predstava bo jutri v četrtek, dne 25. t. m. ob 8.15 zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“.

Društvene vesti.

Odbornice „Ženske podružnice CM“ in vse one, ki imajo nabiralne pole, so naprošene, da pridejo danes ob pol 5. uri pop. v Slovansko Čitalnico k važnemu sestanku.

Telovadno društvo Sokol

v Trstu

Opozarjajoč brate, ki hočejo v letošnjem letu nastopati v kroju, na sklep, da se smejo udeleževati javnih nastopov v kroju le oni bratje, ki so izvežbani v redovnih vajah. naznanjamo, da se vrše vsako sredo od 8. do pol 9. zvečer redovne vaje za telovadce in netelovadce. Pridite v obilem številu!

Za vaditeljski zbor:

Ambrožič, načelnik.

Veselični odsek bo imel danes v sredo ob 8. uri zvečer sejo za prireditev ljudske veselice ob priliki župnega zleta na Opcinah. Ker je treba pri tej veselici mnogo sodelujočih, pozivljamo vse brate Sokole, da se odzovejo temu pozivu. Na zdar!

Rojanska ljudska knjižnica bo odslej zopet poslovala in sicer vsak torek in petek od 7^{1/2} do 8^{1/2} zvečer v istih prostorih, kakor prej. — Knjižničar.

Dragocena prednost je, ako se dojenčki preživljajo ob materinih prsih, ker dobe s tem najprimernejšo hrano in so najboljše zavarovani pred bljevanjem, drisko, želodčnim katarjem itd. Ako pa kakomati svojemu ljubljenčku ne more izkazati te dobrote, naj mu daje „KUFKE“ kot dodatke h kravjemu mleku, ker se je „KUFKE“ že v tisočih slučajih obnesel najbolje in zaradi svojih lastnosti tvori izborno živilo za zdrave in bolne otroke.

Za zgodne otroke

Pri prehranjevanju in odgajanju predčasno rojenih otrok, je treba postopati posebno skrbno. Tu se maščuje vsaka napaka in vsaka zamuda. Ravno za take otroke je SCOTT-ova emulzija iz ribjega olja, ako jemljejo v zadostnih množinah, pravi blagoslov.

Scott-ova emulzija

pospešuje v taki meri razvoj takih zgodnjih otrok, da po nekotikem času zopet dobijo cvetočo zunanost, in se ne razločujejo od drugih otrok, kar se tiče moči telesa in okostja. SCOTT-ova emulzija je zelo lahko prebavljiva in tako okusna, da jo celo dojenec zavzije rad, ne da bi se branil, in jo dobro prenese.

Pri nakupu naj se izrecno zahteva Scottova emulzija znamka „SCOTT“, ki je 35 let upolnjana, jamči za uspeh in učinek.

Cena originalni steklenici 2 K 50 vin. — Dobiva se v vseh lekarnah.

Mineralne vode Preblau.

Znamenita, starodavna natronska kiselca zelo okusna, neprekosljive čistosti in z veliko količino ogljenčeve kisljine.

Kiselica Preblau

čista, alkalična mineralna voda, zdravi motenje prebavljanja in prehrane, katar, žolčne bolezni in bolezni na mehurju in ledvicah.

Preblavski vrelc

bogat na ogljenčevi in natronovi kisljini, radi svojega ščegetajočega okusa posebno pripraven za mešanje z vinom, s sadovnjakom in tvori zelo osvežujočo pijačo.

Zastop in glavna zaloga:

Herman Tonitz, Trst, via Molin piccolo šte. 10.

Novi dohodi za pomlad in leto!

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici

naznanja slav. občinstvu, da je preskrbela svoje prodajalne:

v TRSTU, Via Barriera vecchia 38 in Via del Rettori 1 in v GORICI, na Starem trgu 1 (na vogalu Rabatišča)

s svežim poletnim, črnim in barvanim obuvalom ličnega kroja in dela ter finega in trpežnega usnja.

Mizarska delavnica

Francesco Kramer

Trst, via Miramar št. 21.

Izvršujejo se vsakovrstna mizarska dela in se jamči za točno izgotovitev po umetniških pravilih Najzmernejše cene.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj

AMBULATORIJ

v TRSTU, v ulici San Nicolò šte. 9 (nad Jadransko banke).

Sprejema od 12. do 1. in 5.1/2 do 6.1/2 pop

Zemljišča

od 80 seznjev □ dalje

pri sv. Mariji Magdaleni zgornji

(pri pokopališču)

se takoj oddajo po 15 K seznjev.

Rudolf Može, Campo S. Giacomo 3.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

Pahor :: TRST :: ulica Arcata 19

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravila :: po jako nizkih in zmernih cenah.

Martin Dovgan

Trst, ulica Giulia 86.

Priporoča cenj. občinstvu svojo na novo prevzeto in za 50 let obstoječo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga.

Razpošilja po pošti dnevno pakete do pet kg naprej. — Blago vedno sveže in I. vrste. CENE ZMERNE.

Dr. Pečnik

(PETSCHNIGG)

Trst, via S. Caterina šte. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 & 2—3 in specijalist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1. —

Grenčica Augusto Dell'Agno

Edini preparat iz zdravilnih rastlin.

Tovarna: Trst, ul. Farneto 36.

Upliva ugodno na živčevje; učinkuje proti težkemu prebavljanju, bolečinam in žganju v želodcu itd. Ta grenčica je analizovana od c. k. instituta v Gradcu, odlikovana na razstavah v Rimu in Parizu z zlato kolajno in zasl. križcem. Vprašajte po vseh lokalih samo po grenčici Augusto Dell'Agno in pazite skrbno na buteljko, da lahko protestujete proti vsaki prevari in ponarejenju. Ne pustite se pregovoriti, da bi kupili druge, ker obvaruje samo grenčica Augusto Dell'Agno pred kolero.

Dobroznana trdka manufakturnega blaga

Trst, ul. Nuova 36-38
vogal ul. S. Lazzaro

M. AITE

Trst, ul. Nuova 36-38
vogal ul. S. Lazzaro

opozarja in prijateljsko priporoča svojim cenjenim odjemalcem in slavnemu občinstvu, naj nihče, ki ima nakupiti manufakturnega blaga v svojo lastno korist ne opuste prilike ter obiščejo velikanske zaloge od goraj imenovane trdke; kjer se dobiva vedno največja izbira vsakovrstnih manufaktur, za jesen in zimo, in sicer: Blago (štofe) za ženske in moške obleke, barhenta (fuštanja) belega in barvanega, volnene odeje, očeje lastnega izdelka, preproge, zagrinjala (zavese), posteljna pogrinjala, spodnje jopice, kakor tudi vsako drugo telesno perilo. — Vsake vrste in vseh širinah belega platna bombaževine itd. itd.

Vse blago je iz prvih tovarn, najboljšje vrste in po najnižjih cenah, tako, da prekosi vsako največjo konkurenco.

Odsek tržaškega Sokola v Barkovljah Telovadba naraščaja se vrši odslej vsako sredo in soboto od 3.30 do 5.30 pop., in sicer za deklice od 3.30 do 4.30, za dečke od 4.30 do 5.30. Stariši so naprošeni, da skrbijo za reden obisk telovadbe, ker zahtevajo vaje za zlet „Tržaške Sokolske Župe“ temeljito pripravo.

Ženski oddelek začne s telovadbo danes ob 6. uri pop. v barkovljanskem „Nar. domu“.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“. Danes ob 7.30 zvečer odborova seja. Sklepčnost nujnopotrebna.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes — sredo — zvečer pevska vaja za mešan zbor. Prosim točne in polnoštevilne udeležbe. Posebno apeliram na gospode pevce, da vsi pridejo.

Pevovodja. **Seja predsedništva koles. društva „Balkan“** se vrši danes zvečer ob 8 uri. Prosim gotove udeležbe.

Delavsko Slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 28. t. m. ob 10 uri predpoldne, na vrtu gostilne ulica Stadion št. 19 javni shod s sledečim dnevnim redom:

1.) „Delavec in kmet v socialnem življenju“, predava učiteljica P. Hočevar; 2.) Naši nameni; 3.) Súčajnosti.

V slučaju slabega vremena se vrši shod v prvem nadstropju iste hiše.

Delavci in delavke! Vaš napredek na gospodarskem polju je edino odvisen od vašega kulturnega napredka. Hoteč kulturno povzdigniti slov. proletarijat, se je ustanovilo „Delavsko Slov. izobraževalno društvo“, ki vam bode nudilo to, kar najbolj potrebujete, namreč — prosveto. Zato apeliramo na Vas, da pridete množično na ta shod.

Nar. del. organizacija.

— Krajevna skupina mestne plinarne NDO sklicuje za danes, v sredo, 24. t. m., ob 6 in pol sestanek v prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Tovariši! Sestanek je velike važnosti, zato na nihče ne izostane.

— Danes, 24. ob 8. zvečer seja centralnega odbora.

— Skupina tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ NDO ima danes, 24. ob 8. zvečer važno sejo.

— Skupina zidarjev NDO, sklicuje za jutri, 25. ob 6 in pol zvečer sejo v društvenih prostorih ul. sv. Frančiška št. 2.

— Narodni delavci! Pripravite se na proslavo prvega majnika! Zunanje podružnice so naprošene, da se blagovoljno pravočasno zgledajo. Spored slavnosti NDO objavimo v prihodnjih številkih „Edinosti“.

DAROV!

Povodom jubilejne zbirke v proslavo 25-letnice ženske podružnice sv. CM v Trstu in njene soustanoviteljice gospe Milke Mankočeve so darovali v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani:

Pola Z. R.	
Gospa Marija Dominko-Budavec	
Gorica	K 10—
Lisec H.	5—
Marija Mahorčič Sežana	5—
Marija Lieske	10—
Ana Dobida	20—
Gospod Dr. Josip Mandić	10—
ravnatelj Antič	20—
Dr. N. Z. Bjelovučič	10—
Skupaj	—06 K

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo „Ilirija“ v Gorjanskem naznanja bratskim društvom, da priredi dne 2. junija t. l. veliko kolesarsko slavnost v Gorjanskem, združeno s cestno dirko za kraško prvenstvo na progi Sežana-Prosek Gorjansko. Odbor naznanja, da se društvo korporativno udeležiti slavnosti bratskega društva „Danica“ na binkoštno nedeljo v Gorici.

Kmetstvo izob. društvo „Veliki Dol“ v Velikem Dolu priredi dne 5. maja t. l. po poludanski službi božji društveno veselico. Ob tej priliki se bo nabiralo nove člane. Vstopnina v društvo je 2 K, ples za društvenike brezplačen. Ker je društvo mlado in potrebuje gmočnih sredstev, se zanaša na radodarnost narodnih somišljenikov. Vstopnino v društvo bo sprejemal blagajnik na dvorišču g. A. Živca, 4, kjer se bo vršila veselica.

Na Dobrovem, občina Biljana v Zapadnih Brdih, so blagoslovili v nedeljo dne 21. t. m. novo dvorazredno šolsko poslopje. Pri tem činu so bili navzoči blagorodni gg. okrajni glavar iz Gradiške, baron pl. Locašič iz Krimina, c. kr. okr. nadzornik Finžgar, vse učitelstvo z Zap. Brd., in mnogo drugega občinstva. Prvi je držal nagovor pri otvoritvi g. župnik iz Biljene. Z zadovoljstvom smo poslušali konec njegovega govora, ko je vzpodbujal navzočo mladino, naj se uči spoznavati svoj ljubi slovenski materinski jezik. Nasprotno pa se nam je zdel druga vsebina govora preveč tendenciozna

in nikakor ni spadala k tej slavnosti. Govorili so še g. okr. glavar, g. c. kr. okr. nadzornik, g. župan Štiglič v imenu občine in krajnega šolskega sveta, katerega predsednik je, ter končno gosp. nadučitelj in voditelj Ferdo Simčič. Slavnost je bila pri kraju ravno o poludne. Nato se je vršil banket v novem šolskem poslopju.

Spremembe v voznem redu poštne vožnje in poštne avtomobilne vožnje na progi Bovec-Rabelj-Bovec. Se 16. aprilom t. l. so stopili v veljavo sledeči vozni redi za celotno poštno vožnjo in za poletno avtomobilno vožnjo na progi Bovec-Rabelj-Bovec:

a) Celotna poštna vožnja:	
odh. ob 5.30 zj. Bovec	prih. ob 2.30 pop
„ 7.05 dp. Log	odh. „ 1.20 „
„ 8.05 „ Strmec	„ 12.30 „
„ 8.55 „ Predil	„ 11.50 dp.
prih. ob 9.20 „ Rabelj	„ 11.08 „
b) Poletna poštna avtomobilna vožnja.	
(od 16. aprila do 15. oktobra vsakega leta)	
odh. ob 12.30 pop Bovec	prih. ob 7.20 zv.
„ 1.10 „ Log	odh. „ 6.40 „
„ 1.45 „ Strmec	„ 6.20 „
„ 2.00 „ Predil	„ 6.05 „
prih. „ 2.10 „ Rabelj	„ 5.50 pop

Vesti iz Istre.

Iz Pule. (Razmere na okrajnem sodišču). Na tukajšnjem okrajnem sodišču je že več časa nezasedenih več mest sodnikov. Istotako tudi družega pisarniškega osebja. To je obsojati tem bolj, ker bi osebje še ne zadoščalo, tudi če bi bila ta mesta zasedena. V zadnjih letih se je prebivalstvo pomnožilo za 40%, in naravna posledica je, da se je sorazmerno pomnožilo tudi delo. Posebno v kazenskem oddelku so razmere neznosne. Stranke morajo čakati ure in ure na hodnikih, predno prihajajo na vrsto. Često se dogaja, da morajo stranke pošiljati proč, ne da bi opravile svoj posel. Pri tem pa so zaporj vedno polni okrivljencev, glede katerih bi se morali spisi takoj reševati. Da bi sodnik studiral akte in pisal razsodbe v uradu, to je izključeno pri teh razmerah. — Vse to mora delati sodnik po noči na svojem stanovanju. Na zaslišavanju prič n. pr. je podpisal sodnik ne samo kakor zapisnikar, ampak tudi kakor priča. Sodniki morajo sami pisati zapisnike, ako hočejo, da se stranke sploh zaslusijo. Ljudstvo že javno komentira te razmere. Pred kratkim se je n. pr. dogodil pri preiskovalnem sodniku ta-le slučaj. Stranka je bila poklicana k sodnji na zaslišanje. Ko jo je sodnik jel izpraševati po generalijah, je pa stranka odgovorila s povzdignjenim glasom: „Kje je pa zapisnikar, to ni zakonito!“ — In ta stranka ni bila nikdo drugi, nego neka prostitutka. Lahko si predstavljamo, kako vloga je igral pri tem sodnik. — Žalostno je pač, da že prostitute kritizirajo te razmere.

Krivde na teh razmerah pa ni smeti pripisovati voditelju okrajnega sodišča, g. Perušiču. Ta je storil vse m. m. in, da bi dobil pomoč. Toda brezuspešno. Tako so se razvile te neznosne razmere. Zabičali so mu bili celo, da se bo proti njemu disciplinarno postopalo, ako bo nadaljeval s svojimi prošnjami, oziroma, ako bi se dogodila kako neprilika na sodnji.

Krivda je pri okrožnem sodišču v Rovinju z znanim njegovim starokopitstvom, ki neprestano meče kolena pod noge sodniku Perušiču, da-si je ravno ta izborni kvalificiran sodnik.

Tudi deželni sodnji v Trstu so znane te razmere. Gospodi bodi za danes povedano toliko, da bomo obrabali posebno pozornost pujski sodnji. — In govorili bomo, dokler se te razmere ne spremenijo in dokler ne dosežemo, češar smemo zahtevati s polno pravico: da se namreč na to sodnijo povrne normalne razmere!

Soba s hranom se odda u ulici Giov. Boccaccio 16 I.

Penzionist! Pritučen v m. 10. ul. v Gori, v najlepši, mirni legi Goriče, 10 min. izven mesta ob žel. z. progi, 8 sobe, kuhinja, veranda, klet, pralnica, kopalnica, izvorna voda, obširni sadni vrt (1200 m²) je na prodaj. Pojasnila pri fotografu Jerkiču Trst. via della Posta 10. 887

Stalni krajevni agenti zmožni nem. — ščine se sprejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih sredstev v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 244

Moške obleke, dežniki zavese se pr dajo po zmernih cenah in na mesečne ali tedenske obroke v ulici Antonia Caccia št. 6, I. nad. 490

Kuharica ič službo v restoraciji ali hotelu, zmožna je več jezikov. Naslov pove Inscr. odd. Edinosti pod št. 876. 876

Večletna gostilna se odda takoj v najem z lepim krogliščem. Prednost imajo Dalmatinci s svojimi pridelki. Naslov pove Inscratni oddelk Edinosti. 875

Kovač in kurjač išče službo. Naslov pove Inscratni oddelk Edinosti 873

Sobico s hrano išče državni uslužbenec. Nastop 15. maja. Ponudbe pod „Zemaljev“ na Inscratni oddelk Edinosti. 874

Prodaja bombazevine, slik in dežnikov. Via Stadion št. 19, I. nad. tropje. Ivan K l u n. 843

R. Gasperini, Trst
Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10
Prevozno podjetje
c. kr. avstrijskih drž. tovarništv 2051
Sprejme razcarinjaje kakoršnegasibodi blaga iz mitate, dostavljanje na dom.
POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.
Zastopstvo trdke „CEMENT“
Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spiljetu.
PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Gostilna „All'areoplano“
(Pri zrakoplovu)
Trst, ulica Sv. Marka št. 15.
Toči se dalmatinsko vino, črno, belo ter DREHERJEVO PIVO.
Priporoča se cenj. občinstvu za obilen obisk
Svoji k svojim! **ANTON NAZAR.**

A. F. KOVAČIČ
TRST, ulica Giovanni Boccaccio št. 4.
(ogel ulice Torquato Tasso).
Priporoča slavnemu občinstvu svojo znano pekarno in sladčičarno, v kateri se dobiva
velika izbira maslenega kruha in presnic.
Sprejema se vsakovrstno pečivo. Sveži kruh večkrat na dan. Vino in likerji v steklenicah. Prepečenec, štruktiji, vsako-rstne sladice in istrski kruh. Postrežba na dom.

Salumeria - Buffet
Trst, via Carlo Ghega št. 8.
Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrsno vino, črno in belo.
Prvovrstno pivo.
Priporoča se za obilen obisk
JAKOB VOLPIN.

Frans Wilis
Krojač
Trst, ul. Tor. S. Piero 4.
Izdeluje obleke iz anglijskega blaga po dunajskem modnem kroju od 40 K dalje.
(Konec ul. Melvedere).

Kron 6200!!
AUTOMOBILI FORD 1911
Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz. edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obojajo. — GENERALNI ZASTOPNIK
ANTON SKERL - TRST
Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734
Velika centralna garaža, silos deli Bambi 16, vogal silos Bosphor
TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanke)
Automobili na posodo po zmernih cenah.
Varstvo in vzdrževanje avtomobilov — — — Solidna postrežba.

Tržaška posojilnica in hranilnica
V lastni hiši. | registrovana zadruga z | Telefon št. 952.
| omejenim poročtvom |
Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).
Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni od in 4 1 0 | po 5 1/2 % in na amortizacijo za dalj |
jih obrestuje 4 1 0 | so dobo po dogovoru 0 0 0 0
Rental davek od hranilnih vlog plačuje | Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne |
zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. | in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se |
Posojila daja na vsakršno po dogovoru | vsaki dan ob ugodnih urah. — Ob nede- |
Na menjice po 6 %, na zastave | ljah in praznikih je urad zaprt |
Poštno-hranilnični račun 816-004.
Ima najmodernejše urejene varnostno ocelice za ahranje vrednost, papirjev, listin itd |
kakor tudi hranilne pučice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo dečo

V soboto dne 27. aprila otvorim svojo 32. več let dobroznano gos. ino „Pri Vipavecu“, v prvem lokalu v ulici Giuliani št. 32. Cenjenim dasedanjim gostom in drugemu slav. občinstvu se uljudno priporoča za nadaljnjo naklonjenost udani Fran Strancar. 819

Trgovski pomočnik z večletno prakso in dobimi pričetki želi bi nastopiti službo akviziterja pri kakih trdki ali tovarni. Naslov pri Inscratnem oddelku Edino ti. 867

Slovenci! Ali še kdaj ne veste, da je edini Vaš fotograf **ANTON JERKIČ** Trst. via delle Poste 10. — Gorica, gimnazijska ul. 7

GOSTILNA N. D. O.
v Trstu, ulica Carradori št. 18
ki jo sedaj vodi g. **HENRIK KOSIC** je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

ZALOGA
ovsa in sena
beneških in ogrskih otrobov, slame, turšice, drobnih otrobov
SPECIJALITETA:
oves za seme, priprave za hleve itd.
Blago prve vrste, zelo ugodne cene!
Giosué Crucchiatti
via Gulla št. 33. — Telefon št. 313 X/IV

Antonio Spanghero
dekorativni sikar
Naslednik trdke DOMENICO DELISE.
DELAVNICA:
Trst, via Madonnina št. 7.
VELIKA ZALOGA. — Papir za taneciranje najboljših tovarn.
Prejemamo vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — SPECIJALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

Zdravljenje krvi!
Caj „Tisočeri svet“ (Millefiori)
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER - „AI DUE MORI“
Trst (mestna hiša) — Telef. 377.
Polne pošiljave se izvršujejo takoj in franco, ako se dopolnje kroš 1-10.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno, izborna kuhinja in budjejeviške pive (nič glavobola). Zmerne cene.

Restavracija-Hôtel Balkan (:Piazza:)
(Caserma)